

**Aktualizácia úlohy o zriadení
detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici
Hronovce**

Obsah

1	Východiská	2
1.1	Uznesenie vlády č. 489/2008	3
1.1.1	Uznesenie vlády č. 145/2017	
1.2	Detencia v podmienkach SR	3
1.3	Výber miesta výstavby	4
2	Aktuálny stav	4
2.1	Novelizácie legislatívy	4
2.2	Právna forma detenčného ústavu	8
2.2.1	Rozpočtová organizácia	7
2.2.2	Zriadenie rozpočtovej organizácie	8
2.3	Výstavba detenčného ústavu	8
2.4	Investičné náklady na projektovanie a výstavbu detenčného ústavu	9
2.4.1	Aktualizácia investičných nákladov	10
2.4.2	Zdôvodnenie navýšenia investičných nákladov	10
2.5	Personálne a prevádzkové zabezpečenia detenčného ústavu	11
2.5.1	Personálne náklady	11
2.5.2	Technicko – prevádzkové náklady	14
2.5.3	Náklady na obstaranie vnútorného vybavenia detenčného ústavu	15
2.6	Personálne náklady ZVJS – aktualizácia	16
2.6.1	Personálne náklady	16
3	Návrh ďalšieho postupu	17

Aktualizácia úlohy o zriadení

detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce

1. Východiská

1.1 Uznesenie vlády č. 489/2008

Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) svojím uznesením č. 489/2008 uložila ministrovi zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „minister zdravotníctva“) a ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) zriadiť a sprevádzkovať detenčný ústav pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce.

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 93 zo dňa 28. januára 2009 uložila ministrovi financií Slovenskej republiky (ďalej len „minister financií“) viazať výdavky v štátnom rozpočte na rok 2009 na vytvorenie rozpočtového priestoru na realokáciu výdavkov na udržanie hospodárskeho rastu a zamestnanosti v SR. V súvislosti s plnením vyššie uvedeného uznesenia boli v kapitole Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) viazané finančné prostriedky vo výške 127 mil. Sk, ktoré boli účelovo určené na zriadenie detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce. Z uvedeného dôvodu požiadal minister zdravotníctva o predĺženie splnenia úlohy v termíne do 31.12.2010.

Následne vzhľadom na prebiehajúce verejné obstarávanie minister zdravotníctva požiadal predsedu vlády SR o predĺženie termínu splnenia úlohy do 31.12.2012 a v roku 2013 opätovne požiadal o ďalšie predĺženie termínu a to do 30. júna 2015.

Proces verejného obstarávania sa predlžoval (z titulu predkladania opakovaných žiadostí o nápravu a námietok uchádzačov) od roku 2009 až do roku 2015. V zmysle úlohy B.1. uznesenia vlády SR č. 489/2008 boli v roku 2008 z kapitoly Ministerstva financií SR (ďalej len „ministerstva financií“) poskytnuté finančné prostriedky vo výške 127 mil. Sk účelovo určených na zriadenie detenčného ústavu. Finančné prostriedky účelovo určené na zriadenie detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce v celkovej výške 4 215 627,70 eur bolo možné použiť v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na určený účel v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po roku, na ktorý boli rozpočtované. Z uvedeného dôvodu bolo povinnosťou Psychiatrickej nemocnice Hronovce uvedené finančné zdroje v rámci zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2011 vrátiť späť do štátneho rozpočtu.

Vzhľadom na skutočnosť, že neboli opätovne pridelené finančné zdroje na zabezpečenie výstavby detenčného ústavu, minister zdravotníctva požiadal dňa 29.5.2015 o predĺženie termínu splnenia úlohy do 30. júna 2017. Predseda vlády SR súhlasil s odkladom termínu do 30. júna 2017.

1.1.1 Uznesenie vlády SR č. 145/2017

Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 29. marca 2017 zobrala na vedomie aktualizáciu úlohy o zriadení detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce a uznesením vlády SR č. 145/2017 uložila podpredsedníčke vlády a ministerke spravodlivosti v spolupráci s ministrom zdravotníctva predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o výkone detencie vrátane zmien súvisiacich právnych predpisov do 31. júla 2018.

Zároveň vláda SR uložila ministrovi zdravotníctva zriadiť detenčný ústav pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce do 31. decembra 2020. Z dôvodu pandémie COVID – 19 a vyhlásením mimoriadnej situácie na území Slovenska zo dňa 12.3.2020, sa pôvodný termín z predmetného uznesenia na zriadenie detenčného ústavu predlžoval a na základe súhlasného stanoviska predsedu vlády SR bol termín predĺžený do 31.1.2022.

1.2 Detencia v podmienkach SR

Účelom detencie ako ochranného opatrenia je umiestnenie páchatel'a v detenčnom ústave s osobitným liečebným režimom a následná izolácia páchatel'a od spoločnosti. Podmienky umiestnenia osoby do detencie upravuje § 81 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Procesná právna úprava výkonu detencie je obsiahnutá v § 462 a 463 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Citovaná právna úprava má skôr všeobecný a rámcový charakter, čoho dôsledkom je absencia detailnej úpravy priebehu a vykonávania detencie tak, ako pri treste odňatia slobody, alebo väzby.

Pretrvávajúci problematický stav výkonu ochranných liečení v ústavných zdravotníckych zariadeniach poskytujúcich psychiatrickú starostlivosť najmä pre výraznú odchýlku vo vzťahu k ohrozovaniu zdravotníckych pracovníkov a tiež ostatných pacientov je z hľadiska ich realizácie dlhodobu neúnosný. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) uviedlo, že v súčasnosti žiadny z prevádzkovaných väzenských ústavov nedisponuje adekvátnymi podmienkami na výkon ochranného opatrenia „Detencia“.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol vypracovaný návrh zákona č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o výkone detencie“) v ktorom je z časti zohľadnený **medicínsky prístup k páchatel'om trestnej činnosti s duševnou poruchou** a to formou **osobitného liečebného režimu** a ochranu detenčného ústavu zabezpečujú príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“).

Detenčný ústav je jednoznačne určený pre osoby, ktoré spáchali spoločensky obzvlášť nebezpečný trestný čin, a to buď pod vplyvom závažnej psychickej poruchy, alebo ako osoby so zníženou pričetnosťou v čase spáchaní trestného činu, alebo ako recidivisti, ktorí spáchali

opakovane závažnú trestnú činnosť pod vplyvom návykovej látky. Avšak spoločenská izolácia týchto osôb nie je jediným zmyslom tohto druhu ochranného opatrenia.

Primárnou úlohou rezortu zdravotníctva je zabezpečenie a vytvorenie podmienok pre poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti a zabezpečenie ochrany zdravia, nie izolácia páchatel'a od spoločnosti, resp. ochrana spoločnosti pred páchatel'om. Realizácia ochranných liečení je dlhodobou konfrontovaná so závažnými problémami, z ktorých najzávažnejším je postavenie zdravotníckeho pracovníka, ktorý sa mnohokrát v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti v psychiatrických nemocniciach nachádza v situácii, v ktorej sa vystavuje pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti útokom osôb, ktoré ho v dôsledku svojho zdravotného stavu ohrozujú na živote a zdraví.

V súvislosti s plnením úlohy - predložiť na rokovanie vlády návrh zákona o výkone detencie vrátane zmien súvisiacich právnych predpisov vyplývajúcej z uznesenia vlády č. 145/2017, Národná rada SR schválila dňa 26.6. 2019 Zákon č. 231/2019 Z.z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o výkone detencie“), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.1. 2020.

Zákon o výkone detencie č.231/2019 Z.z. v paragrafe 3 ods. 2. definuje právnu formu detenčného ústavu ako štátnej rozpočtovej organizácie a upravuje jeho postavenie, vnútorný poriadok výkonu detencie, umiestňovanie osôb v detenčnom ústave, práva a povinnosti osôb vo výkone detencie, zabezpečenie stráženia a eskortovania zo strany Zboru väzenskej a justičnej stráže, dozor zo strany orgánov verejnej moci, ako aj ďalšie otázky nevyhnutné pre riadny výkon detencie, ktoré by mali zohľadniť obmedzenia osobnej slobody jednotlivca, rovnako aj predkladaný zámer zriadenia detenčného ústavu z hľadiska organizačného zabezpečenia jeho fungovania, kompetencie zdravotníckych zamestnancov ako aj kompetencie príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Úloha č. B.1. z uznesenia vlády SR č. 145/2017 bola splnená prijatím právnej úpravy.

1.3. Výber miesta výstavby

V roku 2004 bola v spolupráci s ministerstvom spravodlivosti vytvorená skupina odborníkov, ktorí za účelom prípravy zriadenia a procesu výstavby detenčného ústavu vykonali obhliadku vytipovaných psychiatrických liečební v pôsobnosti rezortu ministerstva zdravotníctva. Za najvhodnejšie miesto na zriadenie detenčného ústavu bolo identifikované miesto pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce a to najmä z titulu personálneho a logistického prieniku dostupnosti uvedených zariadení. Na úrovni poskytovania zdravotnej starostlivosti bola identifikovaná Psychiatrická nemocnica Hronovce a na úrovni stráženia a dozoru detenčného ústavu Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce.

2. Aktuálny stav

2.1 Novelizácie legislatívy

Vzhľadom na skutočnosť, že vládny materiál prerokovaný na zasadnutí vlády SR dňa 29. marca 2017 neobsahoval zadefinovanie niektorých úkonov v rámci úlohy zriadenia detenčného ústavu ako napr. založenie právnickej osoby, projektovanie a výstavba detenčného ústavu ako aj spustenie prevádzky v detenčnom ústave a zároveň v pôvodnom, vládou schválenom materiáli absentovalo riešenie obstarania vnútorného vybavenia detenčného ústavu, minister zdravotníctva v rámci svojich kompetencií zriadil podľa § 5 ods. 4 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov dočasný poradný orgán „Pracovnú komisiu ministra zdravotníctva Slovenskej republiky pre zriadenie a zabezpečenie činnosti Detenčného ústavu Hronovce“ (ďalej len „komisia“), zloženú zo zástupcov ministerstva zdravotníctva, ministerstva spravodlivosti a Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorej úlohou bolo najmä zadefinovanie vzťahov medzi dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy, ako aj zadefinovanie právneho, finančného a kompetenčného rámca nevyhnutného na zriadenie detenčného ústavu z hľadiska materiálo-technického vybavenia a organizačného zabezpečenia.

V rámci zasadnutí komisie bola identifikovaná potreba prehodnotiť pôvodný zámer, ktorý predpokladal, že detenčný ústav nebude poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a bolo navrhnuté **zriadenia rozpočtovej organizácie na základe §3 ods.2 zákona č. 231/2019 Z.z. o výkone detencie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov a postupom podľa § 21 ods. 5 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, **ktorá bude poskytovať nepretržitú ústavnú zdravotnú starostlivosť**.

Z hľadiska cieľovej skupiny v zmysle Trestného zákona majú byť do detencie umiestnení páchatelia podľa §81, t. j. osoby ktoré trpia duševnou poruchou, ktorá si vyžaduje liečbu, respektíve je u nich potrebná realizácia ochranného liečenia (psychiatrického, sexuologického) v špecifických podmienkach. **Nevyhnutnosť poskytovania nepretržitej zdravotnej starostlivosti** v detenčnom ústave je determinovaná zložením jeho predpokladaných klientov, pričom do detencie podľa § 81 Trestného zákona majú byť umiestnené osoby:

1) Ak je odsúdenému vo výkone trestu odňatia slobody zistená duševná porucha, ktorá je podľa odborného lekárskeho posudku nevyliciteľná a jeho pobyt na slobode je aj s prihliadnutím na spáchanú trestnú činnosť pre spoločnosť nebezpečný, súd na návrh prokurátora alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu preruší výkon trestu odňatia slobody a nariadi jeho umiestnenie v detenčnom ústave.

Všetci z tejto kategórie trpia duševnou poruchou.

2) Súd môže pred skončením výkonu trestu odňatia slobody rozhodnúť o umiestnení do detenčného ústavu aj takého páchatel'a úmyselného trestného činu, ktorý sa odmieta podrobiť ochrannému liečeniu alebo u ktorého ochranné liečenie pre negatívny postoj pacienta neplní svoj účel a ktorého pobyt na slobode je pre spoločnosť nebezpečný; páchatel' sa umiestni do detenčného ústavu po výkone trestu odňatia slobody.

Všetci z tejto kategórie potrebujú ochranné liečenie v špecifických podmienkach detencie (teda tiež trpia duševnou poruchou).

3) Ak to považuje súd za potrebné, môže pred skončením výkonu trestu odňatia slobody rozhodnúť o umiestnení do detenčného ústavu aj páchatel'a zločinu spáchaného zo sexuálneho motívu alebo páchatel'a, ktorý opätovne spácha obzvlášť závažný zločin; páchatel' sa umiestni do detenčného ústavu po výkone trestu odňatia slobody.

V tejto kategórii väčšina páchatel'ov „zo sexuálneho motívu“ bude trpieť sexuálnou deviáciou (duševnou poruchou podľa MKCH) a bude si vyžadovať sexuologické ochranné liečenie, minorita bude „obzvlášť závažný zločin“, ktorí trpieť duševnou poruchou nemusia.

4) Súd môže na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o umiestnení páchatel'a do detenčného ústavu aj vtedy, ak páchatel', ktorého pobyt na slobode je nebezpečný, vykonáva ochranné liečenie v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti a svojím správaním ohrozuje život alebo zdravie iných osôb; súd rozhodne na návrh zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti.

V tejto kategórii budú ľudia z „civilných“ psychiatrických zariadení, ktorí majú uložené ochranné liečenie a bude potreba ho realizovať v špecifických podmienkach detencie (teda tiež trpia duševnou poruchou).

Ak by v detencii nemohla byť poskytovaná ústavná zdravotná starostlivosť, znemožnilo by to liečebný charakter zariadenia a išlo by len o izoláciu ľudí s duševnými poruchami. **Definovanie poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti osobám umiestneným v detencii je nevyhnutným predpokladom pre pravidelné podávanie liekov, kontinuálne poskytovanie ďalších zdravotníckych diagnostických a terapeutických výkonov (elektrokonvulzívna liečba, falopletyzmografia, ošetrovateľská starostlivosť v psychiatrii), či adekvátne vedenie zdravotnej dokumentácie.**

Pre porovnanie uvádzame, že **Nemocnica pre obvinených a odsúdených a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne**, ktorej zriaďovateľom je ministerstvo spravodlivosti bola zriadená **ako rozpočtová organizácia**, ktorá má štatút špecializovanej nemocnice v súlade s § 11 ods. 5 Vyhlášky MZ SR č. 84/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú určujúce znaky jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení vydané v súlade s § 7 ods. 6 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. **Nemocnica má uzatvorené zmluvy so všetkými zdravotnými poisťovňami a platby za výkony sú príjmom štátneho rozpočtu.** Zdravotná starostlivosť je poskytovaná na internom a psychiatrickom oddelení, súčasťou ktorého je akútna časť oddelenia, samostatná ochranná liečba žien a samostatná ochranná liečba mužov.

V súčasnosti v legislatíve zakotvený model kopíruje systém v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, to znamená ak má odsúdený zdravotný problém ide za lekárom ústavu (všeobecným lekárom alebo špecialistom ambulantne), ten mu predpíše lieky, ktoré sa vyzdvihnú z lekárne, pokiaľ nemá na doplatok na lieky, ústav mu to preplatí, – pacient ich užíva sám alebo mu ich dávkujú z ošetrovne. Toto môže fungovať u väzňov s občasnými zdravotnými

problémami, ktorí chodia na ambulanciu raz za 1-3 mesiace. V prípade detencie bude potrebovať stálu liečbu takmer každý umiestnený a navyše aj lieky od ďalších špecialistov (ako napr. neurológ, kardiológ, diabetológ). Každý predpis by pri takomto nastavení však znamenal eskortu (účasť príslušníkov ZVJS v min. počte dvaja až traja) na návštevu ambulancie špecialistu čo by malo za následok nárast finančných nákladov.

Vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na skutočnosť, že problematika podávania liekov a podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti v detenčnom ústave nie sú v súčasnosti zadefinované a aby v detenčnom ústave mohla byť poskytovaná ústavná zdravotná starostlivosť, ministerstvo zdravotníctva identifikovalo potrebu novelizácie dotknutých právnych predpisov a to najmä zákona č. 231/2019 Z.z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov s presahmi do zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 362/2011 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 363/2011 Z.z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. ďalších s tým súvisiacich zákonov **tak, aby zostal zachovaný základný rámec zákonnej úpravy, t.j. právna forma rozpočtovej organizácie, ako aj definícia detencie ako osobitného liečebného režimu.**

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 24.8.2022 schválila návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky a nadobudol účinnosť **dňa 01.12. 2022.** Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je ustanoviť rozsah a podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti osobám v detencii v rámci osobitného liečebného režimu zabezpečovaného detenčným ústavom alebo detenčným ústavom pre mladistvých ako zariadením ústavnej zdravotnej starostlivosti

2.2 Právna forma detenčného ústavu

Zákon č.231/2019 Z.Z o výkone detencie definuje v § 3 ods. 2 právnu formu detenčného ústavu ako rozpočtovú organizáciu, ktorej štatutárnym orgánom je riaditeľ detenčného ústavu.

2.2.1 Rozpočtová organizácia

Zriadenie rozpočtovej organizácie, ktorej zriaďovateľom bude MZ SR, je upravené v § 21 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých

zákonov, na základe ktorého je potrebný predchádzajúci písomný súhlas Ministerstva financií SR od prvého dňa nasledujúceho rozpočtového roka. V odôvodnených prípadoch môže minister financií povoliť iný termín. Rozpočtová organizácia je právnická osoba štátu, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet. Hospodári samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré jej určí zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu. Rozpočtová organizácia vzniká na základe vydania zriaďovacej listiny zo strany zriaďovateľa.

Právna forma rozpočtovej organizácie predpokladá vo vzťahu k špecifickému predmetu činnosti detenčného ústavu a poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa osobitného právneho predpisu¹ obdobný postup ako pri Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne, kedy prostredníctvom uzatvorenia zmlúv so všetkými zdravotnými poisťovňami, platby za výkony **budú príjmom štátneho rozpočtu** v zmysle §22 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočtová organizácia v súlade s § 21 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. je svojimi príjmami ako aj výdavkami zapojená na štátny rozpočet, pričom hospodári s prostriedkami, ktoré jej určí zriaďovateľ v rámci svojho rozpočtu.

V nadväznosti na vyššie uvedené Detenčný ústav v Hronovciach má právnu formu štátnej rozpočtovej organizácie zriadenej na základe § 21 ods. 5 písm. b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o doplnení niektorých zákonov, ktorá bude poskytovať aj ústavnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného právneho predpisu.

2.2.2 Zriadenie rozpočtovej organizácie

Pôvodný termín zriadenia rozpočtovej organizácie bol stanovený do 01/2021, pričom na základe súhlasu predsedu vlády SR bol termín predĺžený do 01/2022. Dôvodom posunutia termínu bola skutočnosť, že prípravná fáza realizácie úlohy, ako aj predĺženie súvisiaceho procesu verejného obstarávania, ktoré bolo vyhlásené v úradnom vestníku Európskej únie oznámením o vyhlásení verejného obstarávania č. 2019/S 106-260219 zo dňa 30.05. 2019 boli ukončené až dňa 19.02. 2020. Navyše, realizačná fáza budovania detenčného ústavu kolidovala s obdobím vyhláseného núdzového stavu uznesením vlády č. 111/2020, t.j. mimoriadnej situácie pre územie SR podľa §8 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2 na celom území Slovenskej republiky, čo znemožnilo z dôvodu vyššej moci začať stavebné práce v dohodnutej lehote.

Z uvedeného dôvodu sa zriadenie rozpočtovej organizácie „Detenčný ústav Hronovce“ realizovalo k 01.01. 2022

¹ novelizácia zákona NR SR č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2.3 Výstavba detenčného ústavu

Výstavba detenčného ústavu sa realizovala na základe Zmluvy o dielo č.151 /2020, ktorá bola uzatvorená dňa 18.2.2020 so spoločnosťou STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo, s. r. o. (ďalej len „zhotoviteľ“), ktorá predložila najnižšiu cenu v rámci užšej súťaže na predmet zákazky s názvom „Výstavba detenčného ústavu Hronovce“. Začiatok výstavby diela bol naplánovaný na mesiac marec 2020 ale z dôvodu pandémie COVID – 19 a vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenska zo dňa 12.3.2020 sa termín začatia stavebných prác posunul na mesiac máj 2020.

Výstavba detenčného ústavu sa realizovala v zmysle schváleného časového harmonogramu a **v súčasnosti je stavba skolaudovaná.** Jedná sa o ojedinelé zariadenie svojho druhu, prvé na území Slovenskej republiky. Je určené pre 75 osôb, ktorým súd nariadil umiestnenie do detenčného ústavu podľa § 81 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona. Bezpečnostný režim bude nastavený tak, aby bola maximálne zaistená bezpečnosť občanov, zamestnancov aj odsúdených.

Termín odovzdania a kolaudácie diela:

Odovzdania diela zhotoviteľom sa uskutočnilo v mesiaci január 2022.

Kolaudačné rozhodnutie bolo vydané k 30.5.2022.

2.4 Investičné náklady na projektovanie a výstavbu detenčného ústavu

2.4.1. Aktualizácia investičných nákladov

Zákazka	Cena bez DPH (€)	DPH (€)	Cena s DPH (€)
Projektová príprava	938 600,00	187 720,00	1 126 320,00
PS 01 Signálno-bezpečnostná technika	4 055 438,50	811 087,60	4 866 526,08
PS 02 Náhradný zdroj elektrickej energie	59 378,24	11 875,65	71 253,89
SO 01 Detenčný ústav	7 566 789,91	1 513 353,98	9 080 123,89
SO 02 Objekt ZVJS a Garáže	2 124 210,03	424 842,01	2 549 052,03
SO 03 Vonkajšie spevnené plochy	197 786,31	39 557,26	237 343,57
SO 04 Vnútorne spevnené plochy	85 830,56	17 166,11	102 996,67
SO 05 Oplotenie	1 119 081,04	223 818,21	1 342 909,25
SO 06 Multifunkčné ihrisko	93 371,88	18 674,38	112 046,26
SO 07 Vychádzkové dvorce	383 681,24	78 736,25	472 417,49

SO 08 Vonkajšia kanalizácia	182 953,31	36 590,66	219 543,97
SO 09 Vonkajší rozvod vody	31 182,89	6 236,58	37 419,47
SO 10 Hĺbkové sondy a primárne rozvody tepel. čerpadla	379 661,95	75 932,39	455 594,34
SO 11 NN Rozvody	27 176,45	5 435,29	32 611,74
SO 12 Kiosková trafostanica 1 x 400 kVA	47 276,47	9 455,29	56 731,76
SO 12 a Kiosková trafostanica 2 x 250 kVA	55 373,68	11 074,74	66 448,44
SO 12 b NN Rozvody	39 905,05	7 981,01	47 886,06
SO 13 VN Prípojka	71 141,69	14 228,34	85 370,03
SO 14 Osvetlenie ochranného a základného pásma	110 654,47	22 130,89	132 785,37
SO 15 Vonkajšie osvetlenie vnútorných komunikácií	73 016,67	14 603,33	87 620,00
SO 16 Príprava územia	942 415,79	188 483,16	1 130 898,95
SO 17 Sadové úpravy	22 299,84	4 459,97	26 759,81
Dodatok č. 1 Úprava podľa realizačnej projektovej dokumentácie	70 668,00	14 134,-	84 802,00
Dodatok č. 2 Ochrana základov oporného múra pri potoku Lužianka	389 884,00	77 977,00	467 860,00
Dodatok č. 3 Dodatočné práce podľa požiadaviek ZVJS	114 647,28	22 929,72	137 577,-
Dodatok č. 4 Požiadavky vyplývajúce z kolaudačného konania	41 417,43	8 283,49	49 700,92
Dodatok č.5 Požiadavky vyplývajúce z výmeny vzduchu a prevetrania	11 039,89	2 207,97	13 247,86
*Celkom	19 244 872,40	3 848 974,46	23 093 846,90

* Konečná suma predstavuje len investičné a projektové náklady, v ktorých nie sú započítané náklady potrebné na vnútorné vybavenie priestorov.

2.4.2 Zdôvodnenie navýšenia investičných nákladov

Uznesením vlády SR č. 145/2017 zobrala vláda SR na vedomie informáciu o investičných nákladoch stavby na zriadenie detenčného ústavu v Hronovciach vo výške 15 534 000,- EUR s DPH.

Úprava úžitkovej plochy z 2 800 m² na 6 313 m², ktorá vyplynula z potreby zmeny dispozičného riešenia detenčného ústavu a prehodnotenia ubytovania osôb v detencii na ubytovanie pre resocializačno-detennú jednotku z pôvodne navrhutej kapacity 75 lôžok

v dvojlôžkových izbách na 75 jednolôžkových izieb s hygienou tak, aby izby boli v súlade s Výnosom ministerstva zdravotníctva č. 09812/2008/OL o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení, bola dôvodom navýšenia investičných nákladov. V zmysle zvýšených investičných nákladov bola vypracovaná projektová dokumentácia pre potreby verejného obstarávania, tzv. tendrová dokumentácia.

V rámci verejného obstarávania na dodávateľa stavby na predmet zákazky „Výstavba detenčného ústavu“, vyhlásenom vo vestníku č. EU 2019/S106-260219 dňa 4.6. 2019 a v súlade so zákonom č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol podľa kritéria najnižšej ceny vybraný úspešný uchádzač, ktorým bola obchodná spoločnosť STRABAG Pozemné a inžinierske stavitel'stvo, s.r.o. Bratislava (ďalej len „zhotoviteľ“) a dňa 18.02. 2020 bola s touto obchodnou spoločnosťou podpísaná Zmluva o dielo č. 151/2020 na vysúťáženu hodnotu zákazky 21 214 339,04 EUR s DPH. Zmluva nadobudla účinnosť po zverejnení v Centrálnom registri zmlúv dňa 19.02. 2020.

V priebehu procesu výstavby bol z dôvodu zosúladenia realizačnej a zmluvnej projektovej dokumentácie podpísaný Dodatok č. 1 k Zmluve o dielo č. 151/2020 na sumu 70 668,- bez DPH (84 802,03 EUR s DPH), ktorý nadobudol účinnosť dňa 17.03. 2021.

Z dôvodu potreby riešenia ochrany základov oporného múra pri potoku Lužianka bol podpísaný Dodatok č. 2 k Zmluve o dielo č. 151/2020, kde vyvolaná investícia predstavuje navýšenie rozpočtových nákladov vo výške 389 883,66 € bez DPH (467 860,- EUR s DPH).

V zmysle požiadaviek Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“) na dodatočné stavebné, žienijné, technické, spojovacie a signálno-bezpečnostné prostriedky a ich zabudovanie, ministerstvo zdravotníctva objednalo predmetné prostriedky u zhotoviteľa diela. Vzhľadom na skutočnosť, že uvedené požiadavky zo strany ZVJS neboli obsiahnuté v realizačnej projektovej dokumentácii, ministerstvo zdravotníctva pristúpilo k podpísaniu Dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 151/2020 v celkovej výške 114 647,28 EUR bez DPH (137 577,- EUR s DPH). Vzhľadom na nevyhnutnosť splnenia požiadaviek vyplývajúcich z kolaudačného konania ministerstvo podpísalo Dodatok č. 4 k Zmluve o dielo č. 151/2020 v celkovej výške 41 417,43 EUR bez DPH (49 700,92 EUR s DPH). V rámci skúšobnej prevádzky bol identifikovaný problém nedostačujúcej výmeny vzduchu čo malo za následok zabezpečenia opravy výmeny vzduchu a prevetrávania v miestnosti. Preto ministerstvo muselo pristúpiť k uzatvoreniu Dodatku č.5 k Zmluve o dielo č. 151/2020 v celkovej výške 11 039,89 EUR bez DPH (13 247,86 EUR s DPH)

Na základe vyššie uvedených skutočností navýšenie investičných nákladov bolo spôsobené:

- rozšírením podlahovej plochy
- zvýšením počtu izieb pacientov na 75 jednolôžkových izieb
- zvýšením štandardov bezpečnosti pacientov aj personálu
- zvýšením štandardu zabezpečenia jednotlivých objektov aj celého areálu na najvyšší stupeň ochrany podľa požiadaviek a predpisov ZVJS

2.5 Personálne a prevádzkové zabezpečenie detenčného ústavu

2.5.1 Personálne náklady

Starostlivosť o osoby v detenčnom ústave pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce bude personálne zabezpečovať:

- 90 zamestnancov, ktorí tvoria zdravotnícky a nezdravotnícky personál,
- počty zamestnancov pre jednotlivé pracovné zaradenia spolu s plánovanými osobnými nákladmi sú uvedené v tab. č. 2.5.1
- celkové ročné osobné náklady vrátane odvodov do sociálnej a zdravotnej poisťovne sú v celkovom objeme **2 899 373,76 EUR**.

Ministerstvo financií SR má pre detenčný ústav vo Všeobecnej pokladničnej správe na rok 2022 zapracované prostriedky na mzdy vo výške 1 618 156,- EUR a poistné vo výške 566 031,- EUR, t. j. mzdové výdavky celkom 2 184 187,- EUR.

Odhadované mzdové náklady v roku 2017 pre 104 pracovníkov boli v celkovej výške 2 184 187,16 EUR. Navrhované mzdové náklady v roku 2021 pre 90 pracovníkov sú vo výške **2 899 373,76 EUR**, čo predstavuje nárast o cca 32,8 % (podrobnejšie zdôvodnenie je v analýze vplyvov).

Výdavky na personálne zabezpečenie okrem ZVJS pre detenčný ústav podľa odhadovanej úrovne v roku 2022.

Tab. personálnych nákladov č. 2.5.1

Funkcia	Počet osôb	Celková mesačná mzda zamestnanca	Ročné mzdové náklady na uvedený počet zamestnancov	Sociálne a zdravotné poistenie zamestnávateľa
*Vedúci lekár	1	6 000,00	72 000,00	25 164,00
*Lekár so špecializáciou	3	4 770,00	171 720,00	60 016,14
*Lekár	2	2 600,00	62 400,00	21 808,80
Klinický psychológ	2	2 250,00	54 000,00	18 873,00
Psychológ	1	1 990,00	23 880,00	8 346,06
Vedúca sestra	1	2 500,00	30 000,00	10 485,00
Manažérka dennej zmeny	3	2 240,00	80 640,00	28 183,68
*Sestra so špecializáciou	15	2 190,00	394 200,00	137 772,90
*sestra	15	2 000,00	360 000,00	125 820,00

*Zdravotnícky asistent	10	1 700,00	204 000,00	71 298,00
*sanitár	10	1 400,00	168 000,00	58 716,00
Sociálny pracovník	3	1 500,00	54 000,00	18 873,00
Liečebný pedagóg	3	1 990,00	71 640,00	25 038,18
THP	10	1 650,00	198 000,00	69 201,00
riaditeľ	1	6 000,00	72 000,00	25 164,00
*Upratovačka	10	1 100,00	132 000,00	46 134,00
Spolu	90		2 148 480,00	750 893,76

* pracovníci na zmeny (predpokladaná celková mesačná mzda zahŕňa mzdové zvýhodnenia za prácu v noci, v sobotu, v nedeľu, vo sviatok)

V zmysle predloženého materiálu uvedenie detenčného ústavu do prevádzky je naplánované do 31.12.2022 a požadované finančné prostriedky na mzdové náklady sa týkajú obdobia 2023 - 2025.

2.5.2 Technicko – prevádzkové náklady

Technicko-prevádzkové náklady v celkovej výške **935 563,- EUR** sú uvedené v tab. 2.5.2.

Tab. prevádzkových nákladov č. 2.5.3

Technicko – prevádzkové náklady		Suma
1.	Lieky	130 000
2.	Špeciálny zdravotnícky materiál	15 000
3.	Náklady na ostatné materiály	25 000
4.	Prevádzkové náklady (energie, vodné, stočné)	250 000
5.	Opravy a údržba	5 000
6.	Ostatné prevádzkové náklady (OLO, pohonné hmoty, pranie bielizne, ...)	393 900
	Servis zariadení mimo záručného servisu	116 663
Ročné náklady spolu		935 563

Vo vlastnom materiáli z roku 2017 boli technicko – prevádzkové náklady odhadované vo výške 620.900 Eur. Navýšenie tejto položky o 56,37% je spôsobené nárastom prevádzkových nákladov a **pridaním novej nákladovej položky** – Servis zariadení mimo záručného servisu, s ktorou sa v pôvodnom materiáli neuvažovalo.

Celkové ročné náklady na prevádzku detenčného ústavu **na roky 2023 – 2025** predstavujú **3 834 937,00 EUR.**

Termín potreby zabezpečenia prostriedkov pre rozpočtovú kapitolu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky:

Od roku 2023 a nasledujúce tri roky (potrebné schváliť v rozpočte r. 2023).

2.5.3 Náklady na obstaranie vnútorného vybavenia detenčného ústavu

Vzhľadom na skutočnosť, že vládny materiál prerokovaný na zasadnutí vlády SR dňa 29. marca 2017 v bode 2.5 Personálno-prevádzkové náklady neobsahoval náklady, ktoré sú potrebné na zabezpečenie vybavenia detenčného ústavu Hronovce, komisia v rámci svojich zasadnutí identifikovala jednotlivé nákladové položky, ktoré zahŕňajú tak potreby ministerstva zdravotníctva ako aj ZVJS a sú nevyhnutné na zabezpečenie riadnej prevádzky detenčného ústavu. Na základe vyššie uvedeného komisia na svojom zasadnutí zo dňa 2. 9. 2021 schválila a odporučila ministrovi zdravotníctva, aby verejné obstarávanie vnútorného vybavenia (mobiliáru) pre vybavenie detenčného ústavu Hronovce realizovala rozpočtová organizácia a termín začatia predmetného verejného obstarávania bol stanovený najneskôr v mesiaci február 2022 s lehotou na ukončenie s tým súvisiacich procesných úkonov vo verejnom obstarávaní do 31. marca 2023. Náklady na obstaranie vnútorného vybavenia sú uvedené v tab.č.2.5.3.

Tabuľka č. 2.5.4

Popis	Cena bez DPH (€)	DPH (€)	Cena s DPH (€)
Elektronické vybavenie	267 790,00	53 558,00	321 348,00
Zdravotnícke zariadenie	166 420,00	33 284,00	199 704,00
Nábytok (okrem dreveného nábytku)	135 440,00	27 088,00	162 528,00
Vybavenie dreveným nábytkom v objekte SO.01	102 676,00	0,00	102 676,00
Zariaďovacie predmety pre objekt SO.02	52 983,00	0,00	52 983,00
Vybavenie dreveným nábytkom v objekte SO 02	50 287,00	0,00	50 287,00
Ostatné (vozidlo, nabíjacia stanica, sedacia súprava,...)	171 690,00	34 338,00	206 028,00

Výdaj jedla	27 250,00	5 450,00	32 700,00
Oblečenie personál, klienti	25 006,00	5 001,00	30 007,00
Celkové náklady na vybavenie detenčného ústavu	999 542,00	158 719,00	1 158 261,00

Celkové predpokladané náklady na obstaranie vnútorného vybavenia pre zabezpečenie prevádzky detenčného ústavu predstavujú celkom **1 158 261,00 Eur s DPH**. Drevený nábytok pre objekty SO.01 a SO.02 bol obstaraný prostredníctvom chránenej dielne ZVJS, ktorá nie je platcom DPH.

Vzhľadom na skutočnosť, že niektoré položky na vybavenie detenčného ústavu nespĺňajú kategorizáciu hmotného majetku v zmysle zákona o dani z príjmov č. 595/2003. a preto tieto položky budú financované **z prevádzkových (bežných) výdavkov**. Z uvedeného dôvodu bude celková výška nákladov na obstaranie vnútorného vybavenia financovaná z kapitálových výdavkov vo výške 900 000,- Eur a z prevádzkových (bežných) výdavkov vo výške 258 261,00 Eur,

Finančné prostriedky na obstaranie vnútorného vybavenia detenčného ústavu vo výške 900.000,- EUR sú plánované a alokované v rozpočte MZ SR na rok 2022.

Termín potreby zabezpečenia finančných prostriedkov pre rozpočtovú kapitolu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky:

V roku 2022 zabezpečiť finančné prostriedky vo výške 258 261,00 EUR.

2.6 Personálne náklady ZVJS – aktualizácia

Na základe presnej špecifikácie predloženej Zborom väzenskej a justičnej stráže je potrebné doriešiť personálne otázky s dopadom na systemizáciu príslušníkov zboru.

K 30.9.2021 bolo ZVJS z celkového požadovaného počtu 79 funkčných miest pre detenčný ústav pridelených 51 funkčných miest. Potrebu doplnenia personálu o 28 miest príslušníkov si zbor pokryje z pridelených systemizovaných miest určených pre nové väzenské zariadenie Rimavská Sobota – Sabová. Pred reálnym spustením tohto zariadenia si chýbajúce počty uplatní pri návrhoch rozpočtu na príslušné kalendárne roky. Tento vplyv je rozpočtovo krytý v rámci kapitoly MS RS, 070 Väzenstvo.

2.6.1 Personálne náklady

- stráženie a dozor v detenčnom ústave pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce bude vykonávať 79 príslušníkov zboru rozdelených do zmien pričom do roku 2022 bolo postupne prisystemizovaných 51 funkčných miest a pre roky 2023 - 2024 si zbor pokryje z pridelených systemizovaných miest určených pre nové

väzenské zariadenie Rimavská Sobota – Sabová zvyšných 28 funkčných miest podľa tabuľky 2.6.1

Tab. 2.6.1

Funkcia	Počet osôb	Mzdové náklady – kat. 610	Poistné odvody – kat. 620	Tvorba soc.fundu – kat. 630	Odevné príslušníkov – kat. 640	Spolu
Personál pre potreby Detenčného ústavu	28	619 806	228 170	8 367	50 400	906 743
Spolu:	28	619 806	228 170	8 367	50 400	906 743

Termín potreby zabezpečenia finančných prostriedkov v rámci rozpočtovej kapitoly Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo výške 2.551.389,00 Eur:

Od roku 2023 a nasledujúce tri roky (potrebné schváliť v rozpočte r. 2023).

3. Návrh ďalšieho postupu

Stavba detenčného ústavu Hronovce má platné kolaudačné rozhodnutie, právoplatný súhlas Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach s uvedením priestorov zdravotníckeho zariadenia Detenčný ústav v Hronovciach, Športová ulica 1/B do prevádzky. V zmysle vyššie uvedených informácií bude časový harmonogram:

- ukončenie procesu verejného obstarávania vnútorného vybavenia pre detenčný ústav pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce prostredníctvom zriadenej štátnej rozpočtovej organizácie do 30.03. 2023,
- uvedenie detenčného ústavu do prevádzky t. j. nadobudnutie všetkých potrebných povolení do 31.12. 2022,
- nábor zamestnancov do detenčného ústavu – 1 etapa predpokladá prijatie do 30 zamestnancov
- začiatok prijímania klientov detenčného ústavu od 1.3.2023.